

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากสังคมเกษตรกรรมเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรม ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โรงงานอุตสาหกรรมมีการเร่งอัตราการผลิตเพื่อให้ได้สินค้าจำนวนมากมาขายให้แก่ผู้บริโภคโดยมิได้คำนึงว่าสินค้านั้นจะมีคุณภาพเพียงพอหรือไม่ เมื่อผู้บริโภคซื้อสินค้านั้นไปก็อาจได้รับความเสียหาย ดังนั้น การกระทำคราวเดียวของผู้ประกอบธุรกิจย่อมส่งผลให้มีผู้บริโภคได้รับความเสียหายจำนวนมากโดยความเสียหายที่ผู้บริโภคแต่ละคนได้รับอาจมากน้อยแตกต่างกัน กรณีที่ผู้บริโภคแต่ละรายได้รับความเสียหายเพียงเล็กน้อยการดำเนินคดีผู้บริโภคในชั้นศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายย่อมก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่าย แม้ว่าในปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติที่ออกมาเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์การพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภคเป็นการเฉพาะ โดยกำหนดให้ผู้บริโภคสามารถใช้สิทธิฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องมีทนายความคอยช่วยเหลือและมีการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงในการดำเนินคดีผู้บริโภค โดยกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคมีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาคความไม่เป็นธรรมในการดำเนินคดีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าหรือบริการซึ่งคู่ความแต่ละฝ่ายมีอำนาจต่อรองไม่เท่าเทียมกัน โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโภคไว้เป็นพิเศษแตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งใช้บังคับแก่คดีแพ่งอื่น ๆ ที่มีโชคคดีผู้บริโภคโดยมีวัตถุประสงค์หลักให้เป็นกระบวนการพิจารณาที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว ประหยัดและเที่ยงธรรมเพื่อให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคสามารถเข้าถึงความยุติธรรมจากศาลได้โดยง่าย ผู้บริโภคสามารถใช้สิทธิฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีทนายความคอยช่วยเหลือ แต่ในคดีผู้บริโภคที่มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมากซึ่งมีสิทธิอย่างเดียวกันอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกันการนำพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีได้ก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหาในการฟ้องคดีโดยผู้เสียหายแต่ละคน การเข้าเป็นคู่ความร่วมกัน การร้องสอดเข้ามาเป็นคู่ความ การรวมการ

พิจารณา การมอบอำนาจให้ฟ้องคดีแทน การฟ้องร้องและดำเนินคดีแทนผู้บริโศกโดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค การฟ้องร้องและดำเนินคดีแทนผู้บริโศกโดยพนักงานอัยการ ในฐานะเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค การดำเนินคดีแทนผู้บริโศกโดยสมาคมคุ้มครองผู้บริโภคและการดำเนินคดีแทนโดยมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคเกิดอุปสรรคในการดำเนินคดี เนื่องจากต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีมากขึ้นอันเป็นการเพิ่มภาระแก่คู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรณีที่เนื้อหาของคดีเป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอย่างเดียวกัน (Common Fact and Common Law) หรือกรณีที่สิทธิประโยชน์ของคู่ความทุกฝ่ายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน (Common Interest) กลับต้องมีการดำเนินคดีในศาลซ้ำแล้วซ้ำอีกในเรื่องเดียวกัน แต่หากมีการแยกฟ้องคดีออกเป็นราย ๆ ไปผลของคำพิพากษาอาจแตกต่างกันได้อันจะส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการอำนวยความสะดวก แม้ว่าจะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความผู้บริโศก พ.ศ. 2551 มาตรา 30 จะกำหนดยกเว้นหลักคำพิพากษาผูกพันเฉพาะคู่ความเพื่อตัดปัญหาผลแห่งคดีที่ผู้บริโศกแต่ละรายได้รับในการนำคดีมาฟ้องร้องต่อศาล ไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกับคดีก่อนและเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการสืบพยานประกอบกับเพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินคดีผู้บริโศกจึงวางหลักเกณฑ์กำหนดให้ศาลในคดีหลังอาจมีคำสั่งให้ถือว่าข้อเท็จจริงในประเด็นแห่งคดีเป็นอันยุติเช่นเดียวกับคดีก่อน โดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานได้¹ แต่ก็ไม้อาจตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ต้องการจะให้ความคุ้มครองเยียวยาแก่ผู้บริโศกจำนวนมากที่ได้รับความเสียหายซึ่งมีสิทธิอย่างเดียวกัน อันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกัน อีกทั้งการจำกัดให้การฟ้องคดีโดยคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะต้องเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโศกเป็นส่วนรวมและการฟ้องคดีโดยสมาคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคต้องมีหนังสือมอบอำนาจให้เรียกค่าเสียหายจากสมาชิกของสมาคมและผู้บริโศกจะต้องเป็นสมาชิกสมาคมดังกล่าว จึงจะมีสิทธิเรียกค่าเสียหายแทนผู้บริโศกได้ แต่การติดตามผู้บริโศกจำนวนมากที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้มาทำหนังสือมอบอำนาจทำให้เกิดความล่าช้าและต้องเสียค่าใช้จ่ายอันขัดกับวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโศกที่เป็นกระบวนการพิจารณาที่รวดเร็วและประหยัด อีกทั้งผู้บริโศกอาจไม่ประสงค์จะเข้าเป็น

¹ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความผู้บริโศก พ.ศ. 2551 มาตรา 30 “ถ้าภายหลังที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด ในคดีผู้บริโศกแล้วปรากฏว่ามีการฟ้องผู้ประกอบธุรกิจรายเดียวกันเป็นคดีผู้บริโศกอีก โดยข้อเท็จจริงที่พิพาทเป็นอย่างเดียวกับคดีก่อนและศาลในคดีก่อนได้วินิจฉัยไว้แล้ว ศาลในคดีหลังอาจมีคำสั่งให้ถือว่าข้อเท็จจริงในประเด็นนั้นเป็นอันยุติเช่นเดียวกับคดีก่อนโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐาน เว้นแต่ศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงในคดีก่อนนั้นยังไม่เพียงพอแก่การวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือเพื่อให้โอกาสแก่คู่ความที่เสียเปรียบต่อคู่คดี ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบเองหรืออนุญาตให้คู่ความนำพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรก็ได้”

สมาชิกของสมาคมทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเสียหาย ด้วยเหตุนี้จึงเกิดแนวความคิดในการปรับเปลี่ยนกฎหมายวิธีพิจารณาความไต่สวนการดำเนินคดีที่มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมากซึ่งมีสิทธิอย่างเดียวกันอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายอย่างเดียวกันที่เรียกว่า “การดำเนินคดีแบบกลุ่ม” (Class Action) เพื่อเยียวยาความเสียหายทางแพ่งซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อศาล คู่ความ ผู้เสียหายและบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ระยะเวลาในการดำเนินคดี และลดปริมาณคดีที่มีปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายอย่างเดียวกันที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาล (Judicial Economy) ดังนั้นผู้บริโกลซึ่งเป็นผู้เสียหายจะได้รับการเยียวยาความเสียหายและสิทธิทางแพ่งอย่างมีประสิทธิภาพโดยผลของคำพิพากษาอย่างเดียวกันอันสอดคล้องต่อความมุ่งหมายของกระบวนการพิจารณาความแพ่งที่ยึดหลักสะดวก ประหยัด รวดเร็วและเป็นธรรม แต่เนื่องจากคดีที่ศาลอนุญาตให้มีการดำเนินคดีแบบกลุ่มจะมีบุคคลที่มีส่วนได้เสียหรือผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับคดีหลายฝ่ายเป็นจำนวนมาก การดำเนินคดีแบบกลุ่มจึงมีขั้นตอนการดำเนินการที่ยุ่งยากซับซ้อน (Complex Litigation) อันขัดกับวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโกลที่เป็นกระบวนการพิจารณาที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว ประหยัดและเที่ยงธรรม

ทั้งนี้ คดีผู้บริโกลจะเน้นการเจรจาไกล่เกลี่ยอันนำไปสู่การตกลงประนีประนอมยอมความกันเพื่อให้คดีเสร็จไปทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา² โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์การถอนฟ้องและการประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโกลไว้เป็นพิเศษแตกต่างจากการถอนฟ้องหรือการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งอื่น ๆ ที่มีใช้คดีผู้บริโกลโดยการถอนฟ้องหรือการประนีประนอมยอมความในคดีที่สมาคมคุ้มครองผู้บริโกลดำเนินการฟ้องร้องคดีแทนจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้บริโกลที่เกี่ยวข้องทุกคน³ แต่การติดตามผู้บริโกลจำนวนมากที่ได้รับความเสียหายให้มาทำหนังสือยินยอมดังกล่าวทำให้เกิดความล่าช้าและต้องเสียค่าใช้จ่ายอันขัดกับวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโกลที่เป็นกระบวนการพิจารณาที่ รวดเร็วและประหยัด

² พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโกล พ.ศ. 2551 มาตรา 25 วรรคสอง “หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา.”

³ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโกล พ.ศ. 2551 มาตรา 19 วรรคสาม “การถอนฟ้องหรือการประนีประนอมยอมความโดยคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโกลหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโกลรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโกลจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้บริโกลที่เกี่ยวข้องมาแสดงต่อศาลและในกรณีขอถอนฟ้องศาลจะมีคำสั่งอนุญาตได้ต่อเมื่อเห็นว่าการถอนฟ้องนั้นไม่เป็นผลเสียต่อการคุ้มครองผู้บริโกลเป็นส่วนใหญ่.”

แต่ร่างแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่มกลับกำหนดหลักการตกลงประนีประนอมยอมความกันไว้อย่างกว้าง ๆ โดยกำหนดไว้เพียงแค่การพิจารณามีคำสั่งอนุญาตให้มีการตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดี ให้ศาลคำนึงถึงการตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดีของกลุ่มมีความเป็นธรรมและเป็นประโยชน์กับสมาชิกกลุ่ม โดยมีได้มีการกำหนดบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความ รูปแบบ แนวทาง วิธีการตกลงหรือประนีประนอมยอมความกันให้มีรายละเอียดชัดเจนเพื่อป้องกันปัญหาการตกลงกันหรือการประนีประนอมยอมความกัน โดยไม่สุจริตของทนายความ โจทก์ ผู้แทนกลุ่มและจำเลย เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วจะเห็นว่ามีความขัดแย้งกัน ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้บทกฎหมายในกรณีที่มีการประนีประนอมยอมความกันในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มว่าจะต้องนำบทกฎหมายใดมาปรับใช้จึงจะคุ้มครองผู้บริโภคจำนวนมากที่เป็นผู้เสียหายซึ่งมีสิทธิอย่างเดียวกันอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกันได้อย่างเพียงพอเป็นประโยชน์และมีความเป็นธรรม

เนื่องจากร่างแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่มของประเทศไทยมีที่มาจากแนวความคิดในการดำเนินคดีแบบกลุ่มของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก อย่างไรก็ตามการดำเนินคดีแบบกลุ่มในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ผ่านมายังไม่อาจถือได้ว่าบรรลุผลสำเร็จตรงตามเจตนารมณ์ของการดำเนินคดีแบบกลุ่มอย่างแท้จริง เนื่องจากจำนวนการดำเนินคดีแบบกลุ่มในศาลเกินกว่าร้อยละ 90 ยุติลงโดยการทำสัญญาประนีประนอมยอมความโดยวิธีการใช้ “บัตรลดราคา” (Coupon Settlement) เพื่อให้สมาชิกกลุ่มนำไปใช้ซื้อสินค้าหรือบริการของจำเลย ซึ่งเป็นการชดเชยด้วยสิ่งของอย่างอื่นแทนการชำระเงิน การประนีประนอมยอมความดังกล่าวแทนที่จะเป็นการลงโทษจำเลย แต่กลับเป็นการช่วยจำเลยในทางอ้อมให้ขายสินค้าหรือบริการได้มากยิ่งขึ้นและมีผู้บริโภคจำนวนน้อยที่นำบัตรลดราคาดังกล่าวมาใช้ในการประนีประนอมยอมความโดยวิธีให้บัตรลดราคาแทนการชดเชยค่าเสียหายด้วยเงิน (Coupon Settlement) จึงเป็นจุดบอดของการดำเนินคดีผู้บริโภคแบบกลุ่ม โดยทนายความกลุ่มได้ประโยชน์มหาศาล แต่สมาชิกกลุ่มได้ค่าเสียหายเพียงเล็กน้อย และเกิดความยุ่งยากในการใช้โดยไม่ตรงตามความประสงค์ของกลุ่มจึงไม่อาจเยียวยาความเสียหายของสมาชิกกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ บัตรลดราคานี้สร้างความสับสนวุ่นวายและความยุ่งยากในการโอนเปลี่ยนมือ โดยเฉพาะการนำบัตรลดราคามาเจรจาขอส่วนลดกับผู้ขายกลับเป็นเรื่องยาก โดยประเทศสหรัฐอเมริกาได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการตรารัฐบัญญัติว่าด้วยความเป็นธรรมในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action Fairness Act of 2005 หรือ CAFA) โดยกำหนดให้ศาลเข้ามามีบทบาทในเชิงรุก

(Active Role) และเชิงลึกในการพิจารณารายละเอียดของสัญญาประนีประนอมยอมความเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สมาชิกกลุ่มอย่างแท้จริงและกำหนดสัดส่วนเงินรางวัลความ (Fee Award) ใหม่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นในกรณีที่มีการประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่ม โดยวิธีให้บัตรลดราคาแทนการชดเชยค่าเสียหายด้วยเงิน ด้วยเหตุนี้การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจปัญหาและข้อบกพร่องเกี่ยวกับบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มจึงเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาเพื่อปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ของประเทศไทย ซึ่งจะช่วยให้ศาล ทนายความ นักกฎหมาย คู่ความ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง กับคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มในประเทศไทยได้มีโอกาสเตรียมความพร้อมเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในลักษณะเช่นเดียวกันได้หากมีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่มในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม
2. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับบทบาทของศาลในคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาใช้ในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่ม
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง คดีผู้บริโภคและคดีผู้บริโภคแบบกลุ่ม
4. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางที่ควรต้องแก้ไขเกี่ยวกับบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มโดยการนำพระราชบัญญัติเพื่อความเป็นธรรมในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม⁴ (Class Action Fairness Act of 2005 หรือ CAFA) ที่เกี่ยวกับบทบาทของศาลในการประนีประนอมยอมความของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นแนวทาง

⁴ จาก “การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Actions) ประสบการณ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา,” โดย สำนักงานศาลยุติธรรม, วารสารยุติธรรมปริทัศน์ สำนักงานศาลยุติธรรม, 2 (3), 49-76.

1.3 สมมุติฐานของการศึกษาวิจัย

การดำเนินคดีแบบกลุ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีผู้บริโภคที่มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความและมีการนำเสนอขึ้นสู่ศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว นั้น ศาลย่อมต้องเข้ามามีบทบาทในเชิงรุกในการพิจารณาเนื้อหาและผลบังคับของสัญญาประนีประนอมยอมความว่ามีความถูกต้องเป็นธรรมเพื่อคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของผู้เสียหายที่ไม่มีโอกาสได้เข้ามาร่วมตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความฉบับดังกล่าว นั้นด้วย แต่เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่มยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในการดำเนินคดีแบบกลุ่มอย่างชัดเจน อีกทั้ง ศาลเองยังไม่เคยชินกับบทบาทในเชิงรุกยังผลให้สัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำกันขึ้นไม่ได้ให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายอย่างทั่วถึง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในการดำเนินคดีแบบกลุ่มในประเภทคดีผู้บริโภคว่าศาลควรมีบทบาทอย่างไรและเพียงใดในการที่จะรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของผู้เสียหายทุกคนในคดีผู้บริโภค

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีขอบเขตการศึกษาในเรื่องแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้ง เนื้อหา ขอบเขตและผลของสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่ม หลักเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่ม เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนะแนวทางที่ควรต้องแก้ไขเกี่ยวกับบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม เพื่อให้ศาลมีบทบาทในการให้ความคุ้มครองประโยชน์ของสมาชิกกลุ่มที่ไม่มีโอกาสคุ้มครองตนเองได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

1.5 วิธีดำเนินการดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการศึกษาและค้นคว้าจากตัวบทกฎหมาย ตำราและวิทยานิพนธ์จากสถาบันต่าง ๆ บทความจากวารสาร เอกสารประกอบการสัมมนา เอกสารการเรียนและการสอน ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่ม
2. ทำให้ทราบถึงหลักการประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของศาลในการพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มในต่างประเทศ
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม เพื่อให้การประนีประนอมยอมความในคดีผู้บริโภคแบบกลุ่มคุ้มครองประโยชน์ของสังคมและสมาชิกกลุ่มที่ไม่มีโอกาสคุ้มครองตนเองได้อย่างเต็มที่